

ایران پس از انقلاب اسلامی

جلد هشتم

و خدادهای زمستان ۱۳۵۹

سید روح الله امین آبادی

خبرگزاری فارس
FARS NEWS AGENCY
معاونت آموزش، پژوهش
اداره کلی پژوهش

عنوان پدیدآورنده: ایران پس از انقلاب، روح الله امین آبادی: [برای خبرگزاری فارس، معاونت پژوهش و آموزش، اداره کل پژوهش: ترجمه گروه بین الملل خبرگزاری فارس، مشخصات نشر: تهران: خبرگزاری فارس، ۱۳۹۲ -
مشخصات ظاهری: ج.

[illegible]

یادداشت: کتابنامه به صورت زمره‌بندی

مندرجات: ج. ۱. رخدایهای بهمن ۱۳۵۷ تا خرداد ۱۳۵۸. ج. ۲. رخدایهای تیر ۵۸ الی شهریور ۵۸. ج. ۳. رخدایهای پاییز ۱۳۵۸. ج. ۴. رخدایهای زمستان ۱۳۵۸. ج. ۵. رخدایهای بهار ۱۳۵۹

شماره ۱۵: خبرگزاری فارس، اداره کل پژوهش

ردیف: ۱۱۸۸ / ۴۴

۴۹۲۷ رده کتابشناسی ملی

ایران پس از انقلاب اسلامی (جلد هشتم)

رخدادهای زمستان ۱۳۵۹

نویسنده: سید روح الله امین آبادی/ویراست: حکمه آذرافرا
صفحه آرا و طراح جلد: محمد جواد سهرابی
چاپ اول: تابستان ۱۳۹۷/لیتوگرافی و چاپ: مدیران/شماره: ۲۰ جلد
قیمت: ۲۵۰۰۰ تومان/تهران، ضلع شمال شرقی تقاطع خیابان
انقلاب و حافظ، کوچه شهید سعیدی، بن بست حسینم،
معاونت آموزش و پژوهش خبرگزاری فارس، واحد انتشارات

تلفن: ۰۲۱-۸۸۹۱۱۶۶۹

<http://book.farsnews.ir>
publications@farsnews.ir

حق چاپ برای ناشر محفوظ و هرگونه استفاده از مطالب کتاب منوط به کسب اجازه رسمی از ناشر است

مقدمه

«ایران پس از انقلاب اسلامی» به گام هشتم خود رسید. با استعانت از خداوند متعال در این مدت توانستیم، ویدادها و تحولات کشور را از اولین روز پیروزی انقلاب اسلامی تا پایان بهار ۱۳۶۹ مرور کنیم و در این مجلد نیز روزشمار زمستان ۱۳۵۹ در معرض دید شما اسبان گرامی قرار دارد.

زمستان ۱۳۵۹ در خود حوادث تلخ و شب‌بینی را جای داده است. از تسلیم امریکا در برابر شرایط ایران و آزادی جاسوس‌های امریکایی پس از ۴۴ روز تا بی‌کفایتی‌های رئیس‌جمهور وقت که فرماندهی کل قوا را در هر زمان بر عهده داشت و شهادت ده‌ها جوان برومند در جبهه‌های جنگ بر اثر بی‌کفایتی‌ها! ابوالحسن بنی‌صدر، رئیس‌جمهور وقت که روزبه‌روز زاویه خود را با نظام اسلامی و رهبری آن، حضرت امام خمینی بیشتر و بیشتر می‌کرد، در روز ۱۴ اسفند یک بحران واقعی برای نظام ایجاد و سخنرانی خود به مناسبت سالمرگ مصدق در دانشگاه تهران را تبدیل به یک میتینگ ضدانقلابی و ضدامنیتی کرد. حمله به نهادهای نظام از دستگاه قضا گرفته تا نخست‌وزیری، تنها گوشه‌ای از وقایع ۱۴ اسفند ۱۳۵۹ دانشگاه تهران را توصیف می‌کند.

در روزهای بعد بنی‌صدر دست به حاشیه‌سازی‌ها و جنجال‌آفرینی‌های

دیگری زد تا خود را مُحق جلوه کند. ولی در واقع آنچه که روی داد آن بود که بنی صدر مقدمات برکناری خود را در روز ۱۴ اسفند کامل کرد تا در روزهای پایانی خرداد سال بعد توسط مجلس و با حکم امام برکنار شود.

به هر حال تاریخ حوادث تلخ و شیرین را با هم روایت می کند و گریزی از این رویدادهای تلخ و شیرین نیست. با هم حوادث این فصل از تاریخ ایران اسلامی را مرور می کنیم.

مریخا نسلیم شد؛ جاسوس ها پس از ۴۴۴ روز آزاد شدند

سریعاً و پس از گذشت ۴۴۴ روز جاسوس های امریکا که در روز ۱۳ آبان ۱۳۵۸ به ساری دانشجویان مسلمان پیرو خط امام درآمده بودند بعد از مذاکرات انجام شده و تسلیم دولت امریکا در برابر شرایط اعلام شده از سوی مجلس شورای اسلامی در روز ۳۰ دی ماه ۱۳۵۹ آزاد شدند.

دولت جمهوری اسلامی ایران با انتشار اطلاعیه ای در این راستا اعلام کرد: «امروز سه شنبه ۳۰ دی ماه سال ۱۳۵۹ ساعت ۱۷ به وقت تهران از طرف دولت الجزایر رسماً به دولت جمهوری اسلام ایران اطلاع داده شد که سپرده های ایران در بانک های امریکایی بر اساس مفاد بیانیه دولت الجزایر به حساب بانک مرکزی دولت الجزایر واریز شده است و دولت جمهوری اسلامی ایران نیز برابر تعهدات به عمل آمده بلافاصله اقدام به اعزام ۵۲ نفر امریکایی گروگان ملت ایران نمود».

در ادامه این اطلاعیه آمده بود: «پس از تأیید سلامت این گروگان ها به وسیله نمایندگان دولت الجزایر و سوئیس هواپیماهای الجزایری حامل آنها در ساعت ۲۰:۵۵ به وقت تهران از فرودگاه پرواز نمود و در ساعت ۲۱:۵۸، آسمان دولت جمهوری اسلامی ایران را ترک کرد».

گردهمایی تشنج آمیز ضدانقلاب در میدان آزادی!

در مراسمی که صبح ۱۷ بهمن ۱۳۵۹ در میدان آزادی توسط چریک‌های فدایی خلق طیف اقلیت برگزار شد بر اثر خشونت و درگیری یک تن کشته و تعدادی نیز مجروح شدند.

از نخستین ساعات بامداد این روز هواداران چریک‌های فدایی طیف اقلیت، با ورود اعلام ممنوعیت تجمع از سوی وزارت کشور به سوی میدان آزادی حرکت کردند. این عده که تعدادشان از هزار نفر تجاوز نمی‌کرد تلاش داشتند در شمال غرب میدان آزادی تجمع و سخنرانی ترتیب دهند که با ورود گروه‌های دیگر مردم به این صحنه منافقان و فدائیان خلق شعار می‌دادند از خیابان جنوبی میدان آزادی به طرف منطقه میدان به حرکت درآمدند.

در ساعت ۹:۳۰ صبح اجتماع فدائیان خلق به خشونت منجر شد و اعضای این گروهک با مردمی که در محل تجمع شده بودند درگیر شدند. در این درگیری‌ها یک تن بر اثر ضربه به سر کشته شد و گروهی نیز مجروح و به بیمارستان منتقل شدند.

سرخنگوی کلانتری ۱۸ تهران نیز که نزدیک‌ترین کلانتری به محل حادثه است گفت: «یک مأمور ما از ناحیه شکم هدف گلوله قرار گرفته است و هم‌اکنون در بیمارستان بستری است».

اجتماع امجدیه و حمله به نهادهای انقلاب

ورزشگاه امجدیه و یا همان شهید شیرودی، هفتمین روز اسفند ماه ۱۳۵۹ شاهد گردهمایی چندین هزار نفر از طبقات مختلف مردم تهران بود که برای استماع سخنان ۴ تن از نمایندگان مجلس شورای اسلامی اجتماع کرده بودند. هاشم صباغیان، دکتر ابراهیم یزدی، دکتر یدالله سبحانی و مهندس مهدی

بازرگان، ۴ تن از نمایندگان تهران در مجلس شورای اسلامی که این اجتماع را ترتیب داده بودند در برنامه بعد از ظهر ۷ اسفند مطالبی را ایراد کردند و هریک عملکردهای خود را ظرف مدت نمایندگی‌شان را برای مردم تشریح کردند. این سخنرانی و حوادث پیرامونی آن را می‌توان مقدمه رویداد ۱۴ اسفند در دانشگاه تهران دانست. در این مراسم سخنرانان به نهادها و شخصیت‌های انقلابی حمله و از یک‌صدایی در مجلس انتقاد کردند.

مهندس سحابی طی سخنانی با انتقاد از مدیریت مجلس اظهار داشت: «ما عنوان نمایندگان اقلیت در مجلس از اختیارات کافی برخوردار نیستیم و هرگاه زه‌به‌نورایی یا جمعی مطرح می‌شود ما در نظر گرفته نمی‌شویم». بازرگان به عنوان دومین سخنران پشت تریبون رفت و گفت: «یکی از وظایف مجلس نظارت بر کار دولت، تذکر دادن به وزرا و سؤال کردن و استیضاح نمودن است. ولی ما تا به امروز استیضاح نکرده‌ایم».

ابراهیم یزدی به عنوان سومین سخنران با این ادعا که پس از انقلاب، در کشور یک سیستم تک‌حزبی شکل گرفته است، به حزب جمهوری اسلامی حمله کرده و گفت: «می‌بینیم که سیستم تک‌حزبی حاکم گردیده و اکنون حزب حاکم همه چیز را در ید قدرت خود گرفته و اداره امور مملکت در اختیار یک حزب واحد است. آن هم حزبی که دقیقاً پس از ۲۱ بهمن ۵۷ شکل گرفته و تشکیل شده است».

غائله‌ای که به سقوط بنی‌صدر منتهی شد

۱۴ اسفند ۱۳۵۹ فرا می‌رسد. روزی که به اقرار دوست و دشمن مقدمات برکناری ابوالحسن بنی‌صدر، نخستین رئیس‌جمهور ایران را فراهم ساخت. ابوالحسن بنی‌صدر، رئیس‌جمهور وقت در این روز در یک سخنرانی جنجالی

که با درگیری‌های شدیدی همراه بود نهادهای نظام را مورد حمله قرار داده و بدین ترتیب با پایان یافتن سخنان بنی‌صدر اختلافات بنیادین میان ارکان نظام عمق تازه‌ای یافت.

در حاشیه سخنرانی جنجالی بنی‌صدر در دانشگاه تهران که در سالگرد درگذشت مصدق انجام گرفت، طرفداران رئیس‌جمهور و میلیشیای سازمان بهادر خلق فضا را متشنج کردند و زمینه درگیری مردم را فراهم آوردند. این حادثه که تا شب ادامه یافت تعداد زیادی مجروح برجای گذاشت.

پس از اظهارات بنی‌صدر در حمله به نهادهای انقلاب عده‌ای با شعارهایی از پیش تعیین شده به شخصیت‌های انقلاب و نهادهای انقلابی توهین کردند. «مرگ بر بهشتی!» از جمله این شعارهای سازمان‌دهی شده بود.

در این مراسم هواداران بنی‌صدر به ضرب و شتم نیروهای معتقد به نظام و امام روی آوردند و حتی تعدادی از این افراد را که به سخنان بنی‌صدر اعتراض داشتند، از بالای سکوی بلندی به پایین پرت کردند.

رئیس‌جمهور در سخنرانی ۱۴ اسفند که حدود ۲ ساعت طول کشید از پاره‌ای از نهادهای انقلابی که گفته شد افرادی از آنها برای اخراج در سخنرانی و قطع شبکه‌های بلندگو به دانشگاه آمده بودند به عنوان منابع خبر نام برد. در پایان ضروری است به این نکته مهم اشاره کنیم که در مجموع حاضرین دارای اشکالات متعددی است که بخشی از این اشکالات ناشی از کمبود منابع، محدودیت زمان برای نگارش و جمع‌آوری و همچنین محدودیت در حجم کتاب بوده و ناگزیر می‌نماید. از سوی دیگر نویسنده خود را بی‌نیاز از نصایح و مشورت‌های موشکافانه پژوهشگران حوزه تاریخ انقلاب نمی‌داند و از این راهنمایی‌ها به امید خدا در مجلدات بعدی استفاده‌های شایانی خواهد برد.

طبیعی است که هرچه نقص در این مجموعه مشاهده می‌شود از نگارنده و

ضعف او بوده و اگر قدمی رو به جلو برداشته شده است ناشی از راهنمایی‌ها و مساعدت‌های بزرگان و اساتید معززی چون جناب آقای حسین سهرابی است که در نگارش و انتشار روزانه این مجموعه در خبرگزاری فارس حقیر را یاری کردند.

خدایا چنان کن سرانجام کار
تو خوشنود باشی و ما رستگار

سید روح‌الله امین آبادی
پاییز ۱۳۹۶